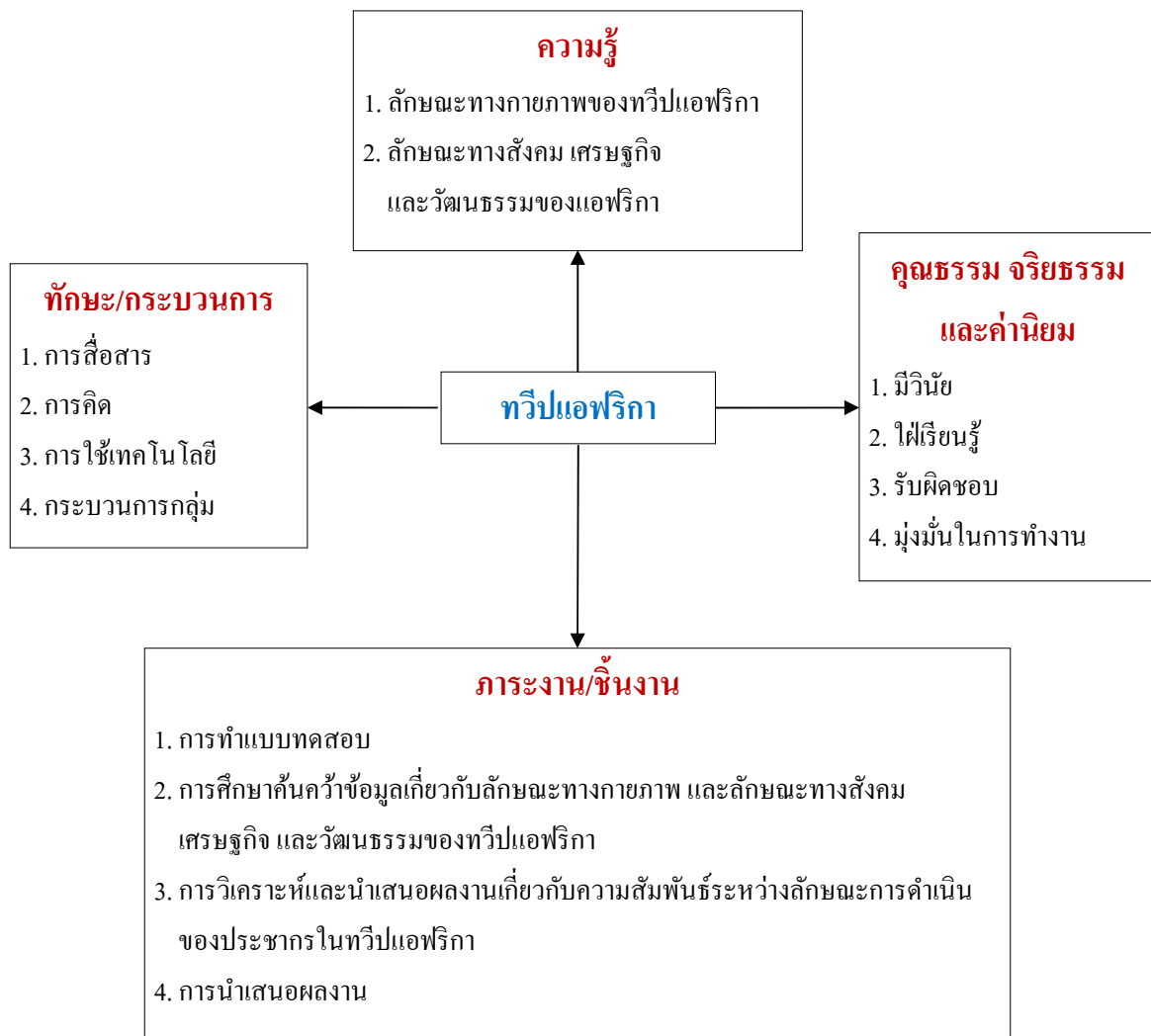

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ทวีปแอฟริกา

เวลา 8 ชั่วโมง

ผังโน้ตสรุปเป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี <ul style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา (ส 5.1 ม. 2/2) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ลักษณะทางกายภาพมีอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประชากรในทวีปแอฟริกา	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกาได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> คำสำคัญ ได้แก่ คลองสุเอซ เพื่ออกเขาแอตลาส คิลิมันจาโร ทะเลสาบวิกตอเรีย แทนกันยีกา ทะเลทรายคาลาฮารี ทะเลสาบมาลาวิ ทวีปแอฟริกาเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากทวีปเอเชีย มีทิศเหนือติดต่อกับทวีปเอเชียและทวีปยุโรป ทิศตะวันออกจดทะเลแดง อ่าวเอเดน และมหาสมุทรอินเดีย ทิศใต้จดมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก และทิศตะวันตกจดมหาสมุทรแอตแลนติก ลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา แบ่งออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตที่ราบสูงและภูเขาสูงทางตะวันตกเฉียงเหนือ ที่ราบลุ่มแม่น้ำที่ราบสูงและภูเขาสูง และเขตที่ราบสูงทางตะวันตก มีแม่น้ำสำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำไนล์ แม่น้ำคองโก เขตภูมิอากาศแบ่งได้ 6 เขต ได้แก่ เขตภูมิอากาศแบบป่าฝนเขตร้อน ร้อนชื้นแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน ทะเลทราย ทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทราย เมดิเตอร์เรเนียน และอบอุ่น 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> อธิบายลักษณะทางกายภาพ รวมไปถึงลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกาได้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการดำรงชีวิตของ ประชากรกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

<p>4. ทวีปแอฟริกา มีประชากรร้อยละ 15 ของโลก แบ่งเชื้อชาติได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผิวดำและกลุ่มผิวขาว ประชากรส่วนใหญ่ยังคงมีความเชื่อแบบดั้งเดิม ศาสนาที่นับถือกันมาก ได้แก่ คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม การกระจายของประชากรเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ</p> <p>5. การเกษตรในทวีปแอฟริกาส่วนใหญ่ใช้วิธีการเพาะปลูกแบบดั้งเดิมและได้ผลิตผลน้อย พืชที่สำคัญ เช่น โกโก้ กาแฟ ขางพารา ฝ้าย ข้าวโพด การเลี้ยงสัตว์ นิยมเลี้ยงโคพื้นเมืองเพื่อแสดงฐานะทางสังคม โคต่างประเทศเลี้ยงเพื่อใช้เนื้อและนมเป็นอาหาร อูฐเลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ และใช้เนื้อเป็นอาหาร</p> <p>นอกจากนี้ยังมีการทำประมง โดยเฉพาะในน่านน้ำแถบชายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้มีประเทศแอฟริกาใต้ เป็นประเทศที่จับปลาได้มากที่สุด บริเวณที่มีการทำป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณชายฝั่งอ่าวกินีและบริเวณลุ่มน้ำคองโก และเขตที่ราบสูงทางตะวันออกของทวีปแอฟริกา การทำเหมืองแร่ แร่ที่สำคัญ ได้แก่ เพชร ทองคำ ถ่านหิน น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเป็นสินค้าออกที่สำคัญของทวีป</p> <p>6. การคมนาคมขนส่ง ทวีปแอฟริกานับว่ายังมีปัญหาทางด้านการคมนาคมมากกว่าทวีปอื่น เนื่องจากหลายประเทศขาดเงินทุนที่จะพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งให้ทันสมัย ประกอบกับมีลักษณะภูมิประเทศและมีสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมขนส่ง</p>	
--	--

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา 1.2 วิเคราะห์และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการดำเนินของประชากรในทวีปแอฟริกา		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	
3. สิ่งที่น่าประเมิน 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา		เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ประชากรของทวีปแอฟริกา		เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา		เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา		เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทวีปแอฟริกา

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ทวีปแอฟริกาเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากทวีปเอเชีย ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง อากาศค่อนข้างแห้งแล้งเป็นทะเลทราย แต่เป็นทวีปที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาตินานาชนิด ทั้งยังเป็นแหล่งของพืชผลเมืองร้อน และเป็นตลาดของสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา

(ส 5.2 ม. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปแอฟริกาได้ (K)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่ตั้ง ขนาด ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศในทวีปแอฟริกาได้ (K, P)
- มีความสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวทวีปแอฟริกา (A)
- ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียน ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
 1. ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต
 2. ลักษณะภูมิประเทศ
 3. แหล่งน้ำในทวีปแอฟริกา
 4. ภูมิอากาศ
 - 4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาพภูมิอากาศ
 - 4.2 เขตภูมิอากาศ
 5. ทรัพยากรธรรมชาติ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
ศิลปะ	➡	วาดภาพและระบายสีแผนที่ภูมิประเทศและภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 14

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูสนทนาซักถามความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับเรื่องลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาที่ได้รับ

มอบหมายให้ไปศึกษามาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ทวีปแอฟริกา มีอาณาเขตจดกับน่านน้ำใดบ้าง
- ทวีปแอฟริกามีทั้งหมดกี่ประเทศ

จากนั้นให้ครูนำแผนที่โลกมาแสดงในชั้นเรียน ให้นักเรียนช่วยกันตอบถึงตำแหน่งที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกา ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องและเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

(ระหว่างที่ครูเฉลยคำตอบ ให้ครูนำข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมาร่วมเปรียบเทียบกับข้อมูลของทวีปแอฟริกาด้วยก็ได้ เช่น อาเซียนมีเนื้อที่รวมกันเพียงแค่ 4,605,681.2 ตารางกิโลเมตร โดยประเทศอินโดนีเซียมีเนื้อที่มากที่สุดที่ 2,019,358 ตารางกิโลเมตร และสิงคโปร์มีเนื้อที่น้อยที่สุดที่ 723.2 ตารางกิโลเมตร เมื่อเปรียบเทียบเนื้อที่ของอาเซียนกับเนื้อที่ของทวีปแอฟริกาจะพบว่า อาเซียนมีเนื้อที่น้อยกว่าทวีปแอฟริกา)

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูแจกใบงานที่ 1 เรื่อง แผนที่รัฐกิจของทวีปแอฟริกา คนละ 1 แผ่น แล้วให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีลงในแผนที่ และใส่ชื่อประเทศ ชื่อเมืองหลวง และระบายสีประเทศตามขอบเขตของประเทศนั้น ๆ โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน แผนที่เล่ม อินเทอร์เน็ต

5. ครูให้นักเรียนนำแผนที่ที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อสังเกต เพิ่มเติมและแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น นักเรียนจะต้องมีความเคารพและให้เกียรติกับชิ้นงานของเพื่อนด้วย หลังจากนั้นครูร่วมเฉลยโดยอาศัยข้อมูลจากแผนที่และหนังสือเรียนที่ได้รับการยอมรับ ครูควรที่จะมีใบงานเกินกว่าจำนวนนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแก้ไขงานของตนเองให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกาให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 15

8. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

9. ครูแจกใบงานที่ 2 เรื่อง แผนที่ลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา คนละ 1 แผ่น แล้วให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีลงในแผนที่ และใส่แนวเทือกเขา เส้นแม่น้ำ เขตภูมิประเทศ และใส่ชื่อคำอธิบายสัญลักษณ์พร้อมระบายสีให้ถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน แผนที่เล่ม อินเทอร์เน็ต

10. ครูให้นักเรียนนำแผนที่ที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อสังเกต เพิ่มเติมและแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น นักเรียนจะต้องมีความเคารพและให้เกียรติกับชิ้นงานของเพื่อนด้วย หลังจากนั้นครูร่วมเฉลยโดยอาศัยข้อมูลจากแผนที่และหนังสือเรียนที่ได้รับการยอมรับ ครูควรที่จะมีใบงานเกินกว่าจำนวนนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแก้ไขงานของตนเองให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

11. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศและแหล่งน้ำในทวีปแอฟริกาให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 16

13. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องภูมิอากาศของทวีปแอฟริกาที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

14. ครูแจกใบงานที่ 3 เรื่อง แผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา แล้วให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีลงในแผนที่ และใส่เขตภูมิอากาศพร้อมชื่อเขต คำอธิบายสัญลักษณ์ และระบายสีให้ถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน แผนที่เล่ม อินเทอร์เน็ต โดย

รายละเอียดของงานมีดังนี้

15. ครูให้นักเรียนนำแผนที่ที่สำเร็จเรียบร้อยแล้วมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อสังเกตเพิ่มเติมและแก้ไข ให้ความสมบูรณ์มากขึ้น นักเรียนจะต้องมีความเคารพและให้เกียรติกับชิ้นงานของเพื่อนด้วย หลังจาก นั้นครูร่วมเฉลยโดยอาศัยข้อมูลจากแผนที่และหนังสือเรียนที่ได้รับการยอมรับ ครูควรที่จะมีใบงานเกิน กว่าจำนวนนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแก้ไขงานของตนเอง ให้ความถูกต้องสมบูรณ์

16. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิอากาศทวีปแอฟริกาให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของทวีป แอฟริกา และสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 17

18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของ ทวีปแอฟริกาที่ได้รับมอบหมายให้ไปทบทวนมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

19. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายถึงลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติในทวีปแอฟริกา โดยนำแผนที่ ภูมิประเทศและภูมิอากาศมาช่วยในการคิด แล้วร่วมกันเขียนเป็นแผนที่ทรัพยากรธรรมชาติของทวีป แอฟริกา

20. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ในทวีปแอฟริกาจากแหล่งต่าง ๆ และบันทึกผลการสืบค้นลงในแบบบันทึกผลการสืบค้น

กลุ่มที่ 1 ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรดิน

กลุ่มที่ 2 ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

กลุ่มที่ 3 ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์ในธรรมชาติ

กลุ่มที่ 4 ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางพลังงานและแร่

21. นักเรียนนำข้อมูลที่ได้มาช่วยกันแก้ไขแผนที่ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปยุโรป ให้ความ ถูกต้อง ครูร่วมเฉลยและสรุปพร้อมกับอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนทำแผนที่เสร็จแล้วให้บันทึกผลการเรียนรู้ ลงในแบบบันทึกผลการเรียนรู้

22. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาและสืบค้นลักษณะทางกายภาพของ ประเทศสมาชิกอาเซียนแล้วนำมาเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาว่ามีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร สรุปเป็นแผนที่ความคิด แผนผัง หรือตาราง ตามความสนใจ แล้วนำไปติดไว้บน ป้ายนิเทศ (ครูควรคิดแผนที่ทวีปแอฟริกาและแผนที่ทวีปเอเชียไว้บนป้ายนิเทศด้วย)

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

23. ครูซักถามนักเรียนว่า ประเทศใดในทวีปแอฟริกาที่มีเนื้อที่มากที่สุดและประเทศใดที่มี ประชากรหนาแน่นมากที่สุด ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

24. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่

ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

25. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของแอฟริกา โดยให้นักเรียนสรุป และบันทึกลงสมุด แล้วเก็บใบงานแผ่นที่ลงในแฟ้มสะสมผลงาน

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกความรู้ที่ ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาจากภาพจากดาวเทียม ซึ่งสามารถ ศึกษาได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่โลก แผนที่ลักษณะภูมิประเทศ แผนที่เขตภูมิอากาศ และแผนที่รัฐกิจของทวีปแอฟริกา
3. แผนที่เล่ม
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง แผนที่รัฐกิจของทวีปแอฟริกา
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง แผนที่ลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา
6. ใบงานที่ 3 เรื่อง แผนที่เขตภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา
7. แบบบันทึกผลการสืบค้นและแบบบันทึกผลการเรียนรู้
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

ประชากรของทวีปแอฟริกา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทวีปแอฟริกา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ทวีปแอฟริกา มีประชากรร้อยละ 15 ของโลกหรือ 1,134.7 ล้านคน (พ.ศ. 2557) มากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากทวีปเอเชีย และมีความหนาแน่นประมาณ 37 คนต่อตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผิวดำและกลุ่มผิวขาว มีภาษาพูดมากกว่า 1,000 ภาษา เนื่องจากทวีปแอฟริกา มีประชากรอยู่หลายเผ่าพันธุ์และส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อแบบดั้งเดิม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา

(ส 5.2 ม. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะของประชากร ภาษา และศาสนาในทวีปแอฟริกาได้ (K)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายตัวและการดำรงชีวิตของประชากรในทวีปแอฟริกาได้ (K, P)
- มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการศึกษาข้อมูลเรื่อง ประชากรในทวีปแอฟริกา(A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ซักถามความรู้เรื่อง ประชากรของทวีปแอฟริกา ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประชากร
 - จำนวนประชากร

2. เชื้อชาติ
3. ภาษา
4. ศาสนา
5. การกระจายของประชากร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับข้อมูลประชากรของทวีปแอฟริกา
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสถิติประชากรของทวีปแอฟริกาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
ภาษาต่างประเทศ	➡	อ่านและแปลข้อมูลเกี่ยวกับสถิติประชากรของทวีปแอฟริกาจากสื่อภาษาอังกฤษ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 18

1. ครูแจั้ตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องประชากรในทวีปแอฟริกาที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
3. ครูให้นักเรียนดูภาพประชากรในทวีปแอฟริกาหลากหลายภาพ แล้วสังเกตถึงความแตกต่างของภาพประชากรต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่และถ้าจะแบ่งกลุ่มประชากรในทวีปแอฟริกา จะแบ่งได้กี่กลุ่ม อะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ครูสังเกตความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนว่า ตามที่นักเรียนได้แบ่งกลุ่มประชากรไว้นั้น นักเรียนคิดว่ากลุ่มของประชากรในแต่ละกลุ่มนั้นใช้ภาษาเดียวกันหรือไม่ ถ้าไม่ใช่แล้วจะมีการใช้ภาษาใดบ้าง และกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มนั้นนับถือศาสนาเดียวกันหรือไม่ ถ้าไม่นับถือศาสนาเดียวกันแล้วจะนับถือศาสนาใดบ้าง
5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ และร่วมกันอภิปรายในคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ รวมไปถึงกลุ่มประชากรที่นักเรียนได้แบ่งไว้ว่าถูกต้องหรือไม่ โดยอภิปรายในเรื่อง จำนวนประชากร เชื้อชาติ และภาษา ก่อน ซึ่งนักเรียนต้องช่วยกันสืบค้นข้อมูลดังกล่าวก่อนนำมาอภิปรายร่วมกันด้วย
6. ครูให้นักเรียนสรุปผลการอภิปรายที่ได้ลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยครูคอยช่วยสรุปและอธิบายเพิ่มเติม
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาและการกระจายของประชากรในทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 19

8. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับประชากรของทวีปแอฟริกา เรื่อง เชื้อชาติและภาษา จากนั้นครูให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มร่วมกันอภิปรายต่อจากชั่วโมงที่ผ่านมา โดยอภิปรายในเรื่อง ศาสนาและการกระจายของประชากร ซึ่งนักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาและการกระจายของประชากรในทวีปยุโรปที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามาประกอบการอภิปรายได้

9. ครูให้นักเรียนสรุปผลการอภิปรายที่ได้ลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยครูคอยช่วยสรุปและอธิบายเพิ่มเติม

10. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นลักษณะประชากรของประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วช่วยกันสรุปว่ามีความเหมือนและแตกต่างจากลักษณะประชากรของทวีปแอฟริกาอย่างไร ให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับประชากรของทวีปแอฟริกา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ประชากรของทวีปแอฟริกา ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประชากรของทวีปแอฟริกา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดบันทึกลงสมุด

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของประชากรในทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับการกระจายของประชากรในทวีปแอฟริกา แล้วร่วมกันทำเป็นแผนที่แสดงการกระจายของประชากรในทวีปแอฟริกา

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพประชากรของทวีปแอฟริกา
2. แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในทวีปแอฟริกา
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทวีปแอฟริกา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจในทวีปแอฟริกาส่วนใหญ่จะเป็นการทำการเกษตร โดยเฉพาะในบริเวณลุ่มน้ำคองโกและลุ่มน้ำไนล์ พืชผลที่สำคัญ คือ โกโก้ กาแฟ ถั่วลิสง ฝ้าย ชา อินทผลัม ข้าวฟ่าง มีการเลี้ยงสัตว์จำพวกโค แพะ แกะ ซึ่งเป็นการเลี้ยงแบบเร่ร่อน นอกจากนี้ยังมีการทำเหมืองแร่เพชร ทองคำ และน้ำมัน อุตสาหกรรมและการค้าของชาวแอฟริกายังคงล่าช้ากว่าทวีปอื่น ๆ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา

(ส 5.2 ม. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาได้ (K)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาได้ (K, P)
- แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการเรียนรู้เรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา (A)
- นำเสนอผลงานได้อย่างละเอียด ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนรู้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- เศรษฐกิจ
 1. การเกษตร
 2. การทำประมง
 3. การทำป่าไม้
 4. การทำเหมืองแร่
 5. อุตสาหกรรม
 6. การค้า

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับทวีปแอฟริกา
ศิลปะ	➡	นำเสนอผลงานด้วยลีลาท่าทางการแสดงหรือออกแบบอุปกรณ์ประกอบการนำเสนอได้อย่างสวยงาม
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 20

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพของประชากรในทวีปแอฟริกาที่ได้รับ

มอบหมายให้ไปสืบค้นข้อมูลมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ประชากรในทวีปแอฟริกันิยมประกอบอาชีพใด
- อาชีพใดเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ประชากรในทวีป

โดยครูให้นักเรียนตอบคำถามคนละ 1–2 อาชีพ ครูสรุปและเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกอาชีพที่คาดว่าจะทำได้ในทวีปแอฟริกา กลุ่มละ 1 อาชีพ ไม่ซ้ำกัน โดยอาศัยข้อมูลจากลักษณะทางกายภาพและประชากรที่ได้ศึกษาไปแล้ว

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ โดยสามารถนำแผนที่ รูปภาพ เครื่องแต่งกาย หรือแสดงท่าทาง เพื่อประกอบการนำเสนอได้ โดยต้องมีความชัดเจนและถูกต้องของข้อมูล ใช้เวลาในการนำเสนอไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

5. ครูช่วยสรุปหลังจากการนำเสนอและอธิบายเพิ่มเติม หลังจากนั้นนักเรียนสรุปความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกความรู้ แล้วนำความรู้ที่สรุปได้เขียนออกมาเป็นแผนที่แสดงลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีป

แอฟริกา ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน เมื่อเสร็จแล้วให้ติดไว้ในชั้นเรียน

6. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นลักษณะทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วช่วยกันสรุปว่ามีความเหมือนและแตกต่างจากลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาอย่างไร ให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงสมุด

7. ครูให้นักเรียนจับคู่และศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะเรื่อง ปัญหาทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาในปัจจุบัน แล้วนำมาช่วยกันวิเคราะห์ว่า ปัญหาดังกล่าวสามารถนำมาแก้ไขปัญหาด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงได้หรือไม่ อย่างไร สรุปเป็นแผนที่ความคิด หรือแผนผัง หรือความเรียง อย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม แล้วส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา โดยให้นักเรียนสรุปและบันทึกลงสมุด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งในทวีปแอฟริกา แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนหาข่าวหรือบทความที่เกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกา ซึ่งได้รับผลกระทบจากลักษณะทางกายภาพของทวีป นำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมวิเคราะห์โดยใช้ความรู้ความเข้าใจของตนเอง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนที่ทวีปแอฟริกา
2. แบบบันทึกความรู้
3. อินเทอร์เน็ต และหนังสือต่าง ๆ จากห้องสมุด
4. สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการนำเสนอ เช่น กระดาษแข็ง สีเมจิก รูปภาพ
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

การคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทวีปแอฟริกา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกายังมีปัญหา เนื่องจากหลายประเทศขาดเงินทุนที่จะนำมาพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งให้ทันสมัย ประกอบกับทวีปแอฟริกามีลักษณะภูมิประเทศและมีสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมขนส่ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา

(ส 5.2 ม. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกาได้ (K)
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกาได้ (K, P)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของเส้นทางคมนาคมขนส่งต่าง ๆ ที่มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบหลังเรียน ซักถามความรู้เรื่อง การคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- การคมนาคมขนส่ง
 1. ทางบก
 2. ทางน้ำ
 3. ทางอากาศ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา
ศิลปะ	➡	วาดภาพและออกแบบสัญลักษณ์ในแผนที่แสดงระบบการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 21

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูแสดงแผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในทวีปแอฟริกาให้นักเรียนได้ชม ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมที่ได้พบเห็นในแผนที่ว่า ทำไมเส้นทางคมนาคมในทวีปแอฟริกาจึงมีสภาพดังที่ปรากฏในแผนที่ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งในทวีปแอฟริกาที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามาใช้เป็นข้อมูลในการแสดงความคิดเห็น ครูช่วยเก็บประเด็นต่าง ๆ เป็นข้อสงสัยเพื่อเริ่มต้นปฏิบัติการกิจกรรม

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนจับคู่หรือแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน แจกใบงานที่ 4 เรื่อง แผนที่การคมนาคมขนส่งในทวีปแอฟริกาให้คู่ละ/กลุ่มละ 1 แผ่น ครูนำแผนที่ที่แสดงในตอนแรกออกไปให้นักเรียนช่วยกันเขียนระบบคมนาคมลงในแผนที่ ได้แก่ ทางรถไฟที่สำคัญ ท่าเรือที่สำคัญ และสายการบินที่สำคัญ ลงในแผนที่รวมไปถึงออกแบบสัญลักษณ์และอธิบายสัญลักษณ์ โดยให้สังเกตจากลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏในแผนที่
4. ครูนำแผนที่ที่เสร็จแล้วมาวางไว้ตรงกลาง ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและสังเกตแผนที่แต่ละแผ่นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และให้ร่วมกันออกเสียงว่าคู่ไหนหรือกลุ่มใดที่น่าจะมีความถูกต้องมากที่สุดให้นักเรียนคู่ไหนหรือกลุ่มนั้นออกมาอธิบาย หลังจากนั้นครูช่วยเฉลยและสรุปให้ถูกต้องพร้อมอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนแก้ไขและตกแต่งให้สวยงาม
5. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงสภาพระบบการคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกาว่าเหตุใดจึงมีความเจริญกว่าหรือน้อยกว่าทวีปอื่น ๆ ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงสมุด

6. ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นระบบคมนาคมขนส่งของประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วช่วยกันสรุปว่ามีความเหมือนและแตกต่างจากระบบคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกาอย่างไร ให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงสมุด จากนั้นครูให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า อาเซียนจะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ทัดเทียมกับหรือดีกว่าทวีปแอฟริกาได้หรือไม่ อย่างไร โดยให้นักเรียนเขียนเป็นเรียงความความยาว 1 หน้ากระดาษ แล้วส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

1) เพราะเหตุใดทวีปแอฟริกาจึงไม่มีถนนหรือทางรถไฟสายยาวข้ามทวีปเหมือนกับทวีปอื่น ๆ

2) เพราะเหตุใดเส้นทางการคมนาคมขนส่งทางทะเลจึงมีความสำคัญต่อทวีปแอฟริกา

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งทวีปแอฟริกา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การคมนาคมขนส่งทวีปแอฟริกา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การคมนาคมของทวีปแอฟริกา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดบันทึกลงสมุด

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

13. ครูซักถามนักเรียนว่า ทวีปยุโรปและแอฟริกาประสบปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4–6 กลุ่ม และช่วยกันวางแผนในการสร้างระบบคมนาคมขนส่งให้ทวีปแอฟริกา เขียนในรูปแผนผังหรือแผนที่ความคิด พร้อมแผนที่ นำเสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน

2. แผนที่ทวีปแอฟริกา

3. ใบงานที่ 4 เรื่อง แผนที่การคมนาคมขนส่งของทวีปแอฟริกา
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางการพัฒนา	_____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางแก้ไข	_____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน	_____
เหตุผล	_____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	_____

	ลงชื่อ _____ ผู้สอน
	_____ / _____ / _____